

LAZAREVIC OPTUZEN ZA "STRAVICNE" ZLOCINE

Author: [Ana Uzelac](#)

Beogradske su se vlasti od optuzenog srpskog generala, kome ce se suditi u Hagu, oprostile kao od heroja

Bivsi srpski general Vladimir Lazarevic – kojeg je Tribunal prije otprilike 15 mjeseci optuzio za ratne zlocine pocinjene tokom kosovskog sukoba 1999. – stigao je ovoga tjedna u Hag.

Hvaljen kao "patriot" i "hrabar covjek", on je u Nizozemsku ispracen kao heroj, iako ce mu se suditi po jednoj od najjezivijih optuznica koje su haski tuzioci ikada podigli.

S jos trojicom generala, Lazarevic je navodno rukovodio visemjeseenom kampanjom terora nad etnickim Albancima na Kosovu, koja je podrazumijevala progone, zastrasivanja i ubijanje civilnog stanovnistva.

Haski tribunal je 3. veljace/februara potvrdio da je u pritvorsku jedinicu u Sheveningenu stigao bivsi general, koji ima 55 godina i koji je dolaskom u taj priobalni gradic postao 50. zatvorenik doticnog objekta.

Kada se pred sudom bude pojavio 7. veljace/februara, Lazarevic bi trebalo da se izjasni o optuzbama za zlocine protiv covjecnosti i kršenja zakona i obicaja ratovanja – ukljucujuci deportacije, prisilno raseljavanje, ubojstva i progone kosovskih Albanaca – pocinjene nakon sto su u ozujku/martu 1999. poceli zracni napadi NATO-a.

Lazarevic je optuzen zajedno s Nebojsom Pavkovicem, Vlastimirom Djordjevicem i Sretenom Lukicem, koji su jos uvijek na slobodi. Ocekuje se da ce izjaviti da se ne osjeca krivim.

Nakon niza neuspjelih medjunarodnih pregovora o politickom razrjesenju krize na Kosovu, pocetkom 1999. NATO je poceo akciju tromjesecnog bombardiranja Srbije.

Od prvog dana bombardiranja, rijeke kosovskih Albanaca pocinju napustati pokrajinu.

I dok je srpska vlada tvrdila da ti ljudi bjeze od NATO-a, organizacije za zastitu ljudskih prava su s terena javljale da srpske vojne i policijske jedinice sprovode operaciju sistematskog progona, zastrasivanja i ubijanja pripadnika albanske vecine.

U to vrijeme, Lazarevic je zapovijedao Pristinskim korpusom, koji je predstavljao jednu od kljucnih vojnih formacija u pokrajini. U optuznici se osim toga navodi i da je on zapravo zapovijedao svim policijskim i civilnim jedinicama s kojima su njegove formacije suradjivale.

Tuzioci se nadaju da ce uspjeti dokazati da su snage pod zapovjednistvom cetvorice generala vrsile "promisljenu i masovnu kampanju terora i nasilja" na Kosovu, a s ciljem da znacajan broj Albanaca protjeraju u susjedne drzave (Albaniju i Makedoniju), te da tako osiguraju srpsku prevlast u pokrajini.

Optuznica protiv cetvorice generala donosi zastrasujucu pricu o visemjesečnoj kampanji u kojoj su vojnici, policajci i pripadnici paravojnih formacija pod njihovim zapovjednistvom primjenom sile i zlocinackim aktima "svjesno stvarali atmosferu straha i ugnjetavanja".

Doticna je kampanja navodno podrazumijevala masovno granatiranje gradskih i seoskih naselja, spaljivanja kuca, njiva, firmi i dzamija, nakon kojeg su citava podrucja pokrajine postala nenastanjiva.

Navodi se i da su vojne i policijske snage isle od sela do sela kako bi sistematski prijetile albanskom stanovnistvu i primorale ga na odlazak – premlacivanjem, seksualnim nasiljem i ubijanjem civila. Hiljade je protjeranih ljudi bilo prinudjeno potraziti skloniste po sumama i planinama, pri cemu su mnogi od njih i umrli uslijed vremenskih nepogoda, gladi, nedostatka medicinske zastite ili naprosto iscrpljenosti.

Protjerane Albance srpske bi snage cesto pratile do granice. U tu svrhu koristile su kamione, autobuse, a ponekad i vlakove, cime su nastojale osigurati da oni zaista napuste zemlju.

Osim toga, te su snage sistematski otimale i unistavale osobne dokumente Albanaca. Tuzilastvo tvrdi da je to cinjeno “kako bi se izbrisao svaki trag onima koji su deportirani i kako bi im se uskratilo pravo na povratak”.

U to vrijeme Beograd je uporno tvrdio da srpske snage ne cine nista drugo osim sto se bore s NATO-om i naoruzanim pripadnicima Oslobojilacke vojske Kosova (OVK).

Medjutim, navodi tuzilaca potkrijepljeni su dokumentacijom o 18 slucajeva masovnih progona i 22 masovna ubojstva koja su se na Kosovu odigrala nakon sto je NATO otpoceo napade iz zraka.

Optuzba tvrdi da su 25. ozujka/marta 1999. srpske snage opkolile i potom napale selo Bela Crkva (Bellacerke), prisiljavajuci mnoge njegove stanovnike da se sklone u neposrednu blizinu zeljeznickog mosta na rijeci Belaji.

“Posto su se [srpske] jedinice priblizile mostu, otvorile su vatru na seljane i tom prilikom ubile 12 osoba, od kojih su desetoro bili zene i djeca. Jedno dvogodisnje dijete ipak je prezivjelo”, konstatira tuzilastvo.

Preostali su seljani spas potrazili u rijeci, ali su ih trupe primorale da iz nje izadju. Djecaci i muskarci odvojeni su od ostalih, nakon cega im je naredjeno da se svuku i vrate u rijeku, gdje je na njih pucano iz automatskog naoruzanja. Sezdeset i pet ljudi je poginulo – prezivjela je tek nekolicina.

U optuznici je opisan citav niz dogadjaja koji su se odigrali sirom pokrajine, kao sto su na primjer ubojstva 105 muskaraca i djecaka u selu Mala Krusa (Kruse e Vogel), 44 civila u selima oko Suve Reke (Suhereke), 116 u selu Izbica (Izbice) i 50 u gradu Djakovici (Gjakove).

Osim dokumentiranja svakog progona i ubojstva koji se u optuznici navode, za tuzioce ce najveći izazov predstavljati utvrdjivanje Lazareviceve zapovjedne odgovornosti – odnosno dokazivanje da je on naredio zlocine, ili makar znao ili imao razloga da zna za njih.

Beogradski promatranci procjenjuju da ce se Lazarevic usredotociti upravo na osporavanje vlastite zapovjedne odgovornosti za spomenute zlocine.

“On ce pokusati pokazati da, cak i ukoliko je bilo zlocina, on nije znao da su se oni dogodili, te da zbog toga ne moze biti proglašen odgovornim”, izjavio je za IWPR jedan beogradski analiticar, koji je zelio ostati anonimn.

Lazarevicu su u tjednu u kojem je javnost saznala za njegovu odluku da dobrovoljno ode u Hag ukazane sve drzavne pocasti.

Vlada je i sluzbeno pozdravila njegovu odluku kao "patriotski cin", a ponudila se i da Tribunalu preda jamstva za njegovo privremeno oslobadjanje.

Lazarevica su primili srpski premijer Vojislav Kostunica, kao i poglavar Srpske Pravoslavne Crkve (SPC), patrijarh Pavle, koji je izjavio kako "postuje" generalovu odluku da se dobrovoljno preda i "krene na tezak put u interesu svoje drzave".

Gradonacelnik grada Nisa, gde je Lazarevic zivio, organizirao je koktel u njegovu cast, zahvaljuci se generalu na njegovoj odluci da "pomogne svom narodu u miru onako kako mu je pomogao u ratu".

Medjutim, general se predao tek posto je postalo ocigledno da ce u slucaju da ostane na slobodi, zajedno sa trojicom svojih suboraca, predstavljati nesavladivu prepreku na putu Srbije ka evropskim integracijama.

Vlada na cijem se celu nalazi Vojislav Kostunica - ogorceni neprijatelj Tribunala - odbija uhapsiti bilo kog od optuzenika za koje se tvrdi da se kriju po Srbiji. Umjesto toga, insistira se na njihovoj dobrovoljnoj predaji, sto izaziva gnjev medjunarodne zajednice, koja pojacava pritisak na Beograd kako bi se povecao opseg njegove suradnje s Tribunalom.

Lazarevic je prvi od cetvorice generala koji se predao - navodno, nakon dugih pregovora s predstavnicima vlade. U medjuvremenu je i Nebojsa Pavkovic nagovijestio da ce se i on mozda zaputiti Lazarevicevim stopama. Namjere Sretena Lukica jos uvijek nisu poznate, dok se Vlastimir Djordjevic, prema dostupnim podacima, nalazi u Rusiji.

Ana Uzelac je voditeljica projekta IWPR-a u Hagu.

Location: [Macedonia](#)
[Albania](#)
[Stavropol](#)
[Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/lazarevic-optuzen-za-%E2%80%9Cstravicne%E2%80%9D-zlocine>